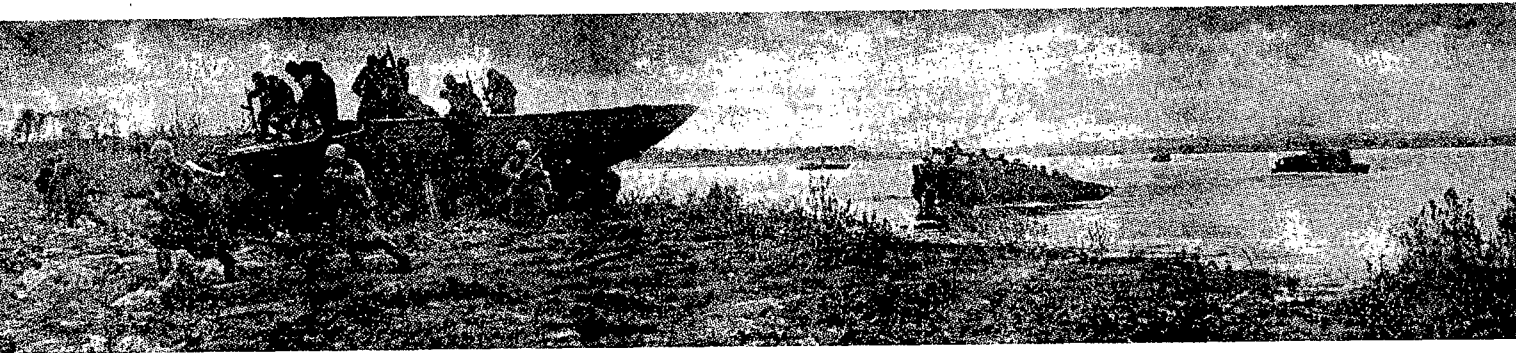

צליחת מכשוליימים

מיר מ. ליאופולד

כללים אלה נחרטו היטב בזכרוני והיו קר־מנחה בפעולתי. נוצר מצב שגייסותינו, ברודפס אחר האויב הנסוג, הדבירו, עם נטות יום 6 ביולי, את הכוחות המחפים של האויב באיזור דורצ'ה וזימקי והגיעו אל הגדה המזרחית של נהר דרוסה, מקום שם נתקלו בהתנגדות נמרצת של האויב שהתבסס בגדה המערבית.

על חטיבת־הרגלים ה־19, במסגרתה פעל גדודי, הוטלה בשעה 1800, ב־6 ביולי, המשימה הבאה: עם שחר 7 ביולי, לאחר הכנה ארטילרית קצרה, תיצלח החטיבה את נהר הדרוסה, תכבוש ראש־גשר באיזור לוגוביצה וגורובצה, ותבטיח את צליחתם של הגייסות העיקריים באותה גיזרה.

החטיבה היתה מוגברת בגדוד תותח־שדה, בסוללת תותחי נ"ט ובפלוגת־טנקים. מפקד חטיבת־הרגלים ה־19 החליט להכין אמצעי־צליחה תקינים ומאולתרים במשך הלילה ולסייר את הנהר בלילה, ובבוקר 7 ביולי לצלוח את הנהר עם גדוד אחד. אחר־כך — תוך ניצול ההצלחה — לתפוס ראש־גשר עם יתר הכוחות ולהחזיק בו על־מנת להבטיח את צליחת הגייסות העיקריים.

משימת הגדוד

על הגדוד שלי, שהוגבר בסוללת תותחים נ"ט, מחלקת תר־תח־שדה 76 מ"מ, סוללת מרגמות 120 מ"מ ומחלקת־הנדסה, הטיל מפקד־החטיבה:

"לצלוח את נהר דרוסה באיזור בית־הקברות, 300 מטר צפון־מזרחית לדבורצה, לכבוש את לוגוביצה וגורובצה ולאבטח את צליחת־הנהר על־ידי שאר כוחות־החטיבה. הגדוד יסתייע בגדוד תותח־שדה וסוללת־מרגמות."

הגדוד היה מורכב משלוש פלוגות־רובאים (כל־אחת כ־75 חייל־לים), פלוגת־מקלעים (12 מקלעים־בינוניים), מחלקת מרגמות 82 מ"מ, מחלקת תותחי 45 מ"מ ומחלקת־הנדסה.

שנים רבות חלפו מאז נסתיימה מלחמת־העולם השנייה. על אף זאת רוצה הייתי לחזור בזכרונותי לתקופה ההיא ולשתפכם בחוויה מעניינת, שעברה עלי כמפקד גדוד־רגלים, עת תכננתי צליחת מכשול־מים.

היה זה סוף יוני — תחילת יולי 1944.

יחידות גרמניות, שהובסו בקרבות קודמים, נמצאו בנסיגה מערבה ובכוונתן היה להתארגן להגנה בגדה המערבית של נהר דרוסה, במגמה לעצור את התקדמותם של הגייסות הסובייטיים.

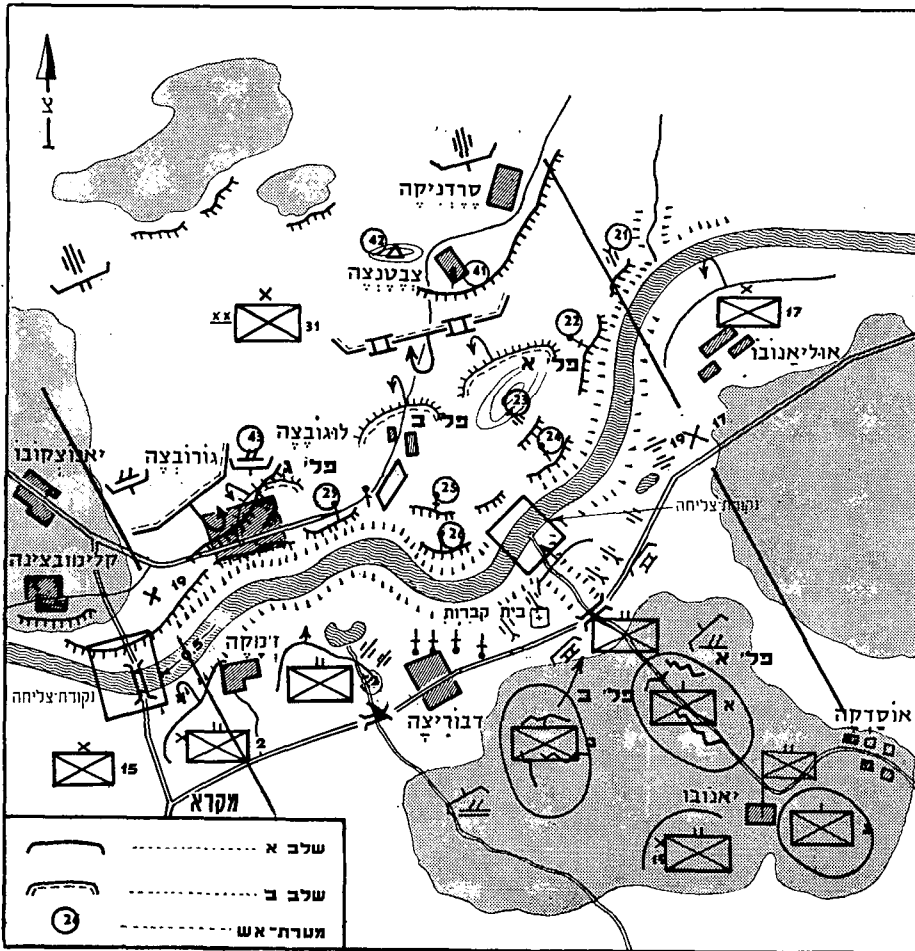
שימשי כמפקד־הגדוד מזה 14 חודשים; השתתפתי בקרבות עזים בסטלינגרד וב"קשת קורסק" כמפקד־יחידה, אך לא לקחתי עד כה חלק בצליחת מכשול־מים. אמנם נושא זה היה ידוע לי, אך זאת רק משנות לימודי בבית־הספר לקצינים ובאקדמיה הצבאית על־שם "פרוזה".

רק שנה וחצי חלפו מאז סיימתי את חוק־לימודי ב"פרוזה" ובאוזני עוד צילצל קולו הבוטח של מדריכי לטקטיקה, קולי סמורייב, אשר בהרצאתו על צליחת מכשול־מים פסק:

"...דעו, צליחת מכשול־מים הינה צורה של קרב התקפי מסובכת ביותר; על הכוחות לצלוח את מכשול־המים תחת אש חזקה של האויב, הערוך להגנה בגדה הנגדית של הנהר. על הכוח הצולח לתפוס ראש־גשר, לעמוד בפני התקפות־נגד מרוכזות ולהחזיק בשטח עד בואם של הכוחות העיקריים; ראש־הגשר אינו מטרה לעצמה, הוא מהווה קרש־פיצה לכוחות אל עומק מערך־האויב."

בסכמו פרק זה אמר:

"...המשימה העיקרית של הכוחות בצליחת מכשול־מים היא — להמשיך את תנופת־ההתקפה בשעת־הצליחה, לא להיעצר ולא להתרכז בנקודות־הצליחה, שאם לא כן יהפכו למטרה נוחה מאוד להפגזות ולהפצצות."

ביצוע הצליחה

בלתי־רצוף, בתוכו היו ערוכות שוחות ועמדות־אש לרובאים ומקלענים; קרה־חפירות שלט היטב על פניה־המים, ומאחוריו נחפרו עמדות־אש לתותחים נ"ט. בו במקום הסקתי, כי כדי שהצליחה תצליח, עלי לנטרל כבר בשלב ראשון את עמדות המקלעים ותותחים. הישויים בגדה המערבית הפכו למוצבים יסביבם נחפרו קר־חפירות אחד או שניים.

הקו הקדמי עבר לאורך המדרון התלול שממזרח ללוגובצה ולאוּרְך הקצה המזרחי של הישויים לוגובצה וגורובצה. לפני הקו הקדמי נמתחו גדרות־חיל חד־שיפועיות ודר־שיפועיות וגדר־עכביש. הסיירים לא הצליחו לגלות האם יש מוקשים צפים או מוקשי־מים אחרים בשפת־המים ובתוכם. שאלה זו הדאיגה איתי.

באיזור לוגובצה וצבטנצה נערכה להגנה פלוגת־רובאים של האויב.

תכנית הצליחה

במשך שעתיים עסקתי בהערכת־המצב, גיבשתי, בשיתוף־פעולה פעיל עם מפקד מחלקת־ההנדסה, תכנית לצליחת מכשול־המים; קבענו לוח־זמנים מדוייק של צליחה לכל גל וגל; הקצינו אמצעי־צליחה לכוח־הסער שיצלח בגל הראשון

החטיבה היקצתה לי 18 סירות חי"ר־DSL, 6 סירות־גומי A-3 וארבע רפסודות* .
 ארגנתי סוּר קפדני של הנהר והטלתי על מפקד מחלקת־ההנדסה — מפקד יחידת־הסוּר הגדודית ה־מאולתרת — לאסוף נתונים לגבי מכשול־המים ולקבוע איזור נוח לצליחה.

זכרתי את זברי המדריך להנדסה ב„פרונוזה" שהדגיש: „מקום נוח ל־צליחה הוא איזור בו מתעקל ערוץ־הנהר כלפינו, ויוצר מבלט לתוך ה־שטח המוחזק בידנו. דבר זה מאפשר הדברת קני־האש של האויב ממספר כיוונים — ומונע ממנו אפשרות להפרעה יעילה באש שטוחת־מסלול בנקודת־הצליחה שלנו”.

הסוּר בוצע בשעת־לילה מוקדמת ובשובו דיווח: „רוחב הנהר — 80–100 מטר; עומקו הממוצע — 5 מטרים; מהירות זרם־המים — 0.5 מטר לשניה; הקרקעית ישרה וחולית. הגובה הממוצע של גדות־הנהר — 2.4 מטרים, אך במקומות אחדים גובהו מגיע עד 12–15 מטר־ים. המורדות תלולים ומשתנים; השיפועים, בדרך כלל, תלולים ו־רוב המקרים חוליים”.

מפקד יחידת־הסוּר הוסיף, כי האיזור בו נשפך נחל „ללא שם” אל הנהר (צפון־מערבית לשוב אוסדקה), הוא מקום נוח ביותר לארגון נקודת־צליחה. מן הדיווח התברר, שעיקול הנהר מופנה לעברנו; הגדה מאפשרת תצפית טובה לעבר מערך־האויב; ניתן להעביר אמצעי־צליחה בערוץ הנחל „ללא שם” ומשם, בחסות החשיכה, אל הנהר דרוסה; פני הקרקע מוודאים גישה בהסתר לסירות ומחפה נוח בגדה הנגדית. מלבד זאת, מקנה השטח מסתור ליחידות ומאפשר את ריכוזן בשטח־ההיערכות מול נקודת־הצליחה.

ובכן, עיניכם הרואות, איזור־צליחה זה סיפק את כל הדרי־שות להצלחת הצליחה, כפי שקבע המדריך להנדסה, בעל הניסיון בצליחת מכשול־מים.

מערכת ההגנה של האויב

מערכת־ההגנה של הגרמנים בגיזרת־הצליחה של הגדוד היה ערוץ באופן הבא: לאורך הגדה המערבית נמתח קר־חפירות

* סירת חי"ר־DSL היא סירה מתקפלת, ללא מנוע; קיבולה 10–12 חיילים על נשקם.
 סירת־גומי מתנופתת A-3, ללא מנוע, קיבולה 20 איש בערך.
 רפסודה מיועדת להעברת ציוד ואנשים, משקלה עד 1700 ק"ג, והיא מורכבת מחלקים תקינים — מערכת חלקים צפים (TZI) המובאים אל איזור־הצליחה.

ושמשימתו כיבוש קו־החפירות הראשון והשמת עמדות האש של הנשק שיוזח־המסלול החולשות על המים; כן הקצינו אמצעי־צליחה לפלוגות שתצלחנה בגלים הבאים.

מפקד מחלקת־ההנדסה, שבתוקף תפקידו הוא מפקד נקודת־הצליחה וסגני לענייני־הצליחה, דיווח לי, כי בגיזרה שלנו יוקמו עוד שתי נקודות־צליחה נוספות (לחטיבות שכנות, בחישוב של נקודת־צליחה לכל חטיבת־רגלים) ועם היאחזות טוחתינו בגדה המערבית של נהר הדרוסה, יגשו מיד אנשי־ההנדסה להעברת טנקים ותותחים על־גבי פונטונים; בשעת ה־"ש" ועוד שניים יתחילו בבניית גשר לציוד כבד באיזור נובי־דבור.

על־סמך הערכות וחישובים מפורטים הטלתי על יחידות־הגדוד את המשימות הבאות:

● פלוגה א', המוגברת במחלקת תותחים נ"ט ומחלקת־מקל־עים, תשמש כוח־סער, תיצלח את הנהר בגל הראשון באיזור נחל "גלא שם", תשמיד את האויב באיזור המטרות מס' 24 ומס' 26, תכבוש את הגדה המערבית ותאבטח את צליחת הגלים הבאים אחריה. בשלב שני — לאחר צליחת פלוגה ב' — תקוף בכיוון צבטנצה, תכבוש גבעה הנמצאת דרומית לישוב

הכוחות יורדים בסירות ח"ר לצליחה

ותתבסס בקו זה בכוננות להדוף התקפת־נגד של האויב. הפלוגה תסתייע בסוללת־מרגמות.

לצליחת מכשול־המים מוקצות 8 סירות ח"ר־DSL, 2 סירות גומי A-3 ו־2 רפסודות. אמצעי־הצליחה ירוכזו 500 מטר מזוחה לישוב דבוריצה ושם ירדו הלוחמים אל הסירות. בראותי את המצב כיום — כאשר צבאנו מצוייד בסירות־צליחה עם מנוע ובטנקים ונגמ"שים אמפיביים המקנים לצלי־חה תנופה מירבית — איני יכול שלא להרהר, כי אילו היו לי אז לפחות מספר טנקים ונגמ"שים אמפיביים, הייתי נותנם מיד לכוח־הסער, כלומר לגל הראשון.

● פלוגה ב', מוגברת במחלקת תותחים נ"ט ומחלקת־מקלעים — תיצלח את נהר הדרוסה בגל שני, בעקבות פלוגה א', תכבוש את לוגוביצה ותתארגן להגנה בקצה הצפוני והצפון־מערבי, בכוננות להדיפת התקפות־נגד של האויב מכיוון צבטנצה וגורובצה. הפלוגה תסתייע בסוללת מרגמות כבדות.

אמצעי־צליחה: 6 סירות ח"ר־DSL, 2 סירות־גומי A-3 ו־2 רפסודות; וכן 4 סירות־דיג, שנמצאו באיזור. הסירות ירוכזו

באיזור בית־הקברות, בקצה הצפוני של דבוריצה ושם ירדו החיילים בסירות. את הרפסודות יש להעביר אל איזור נחל "גלא שם". העמסת החיילים והציוד תיערך כ־400 מטר דרומית לגשר שעל הנחל.

● פלוגה ג', מוגברת במחלקת־מקלעים — תצלח את הנהר בגל שלישי, בכוננות לפתח את הצלחת־הגדוד בכיוון גורובצה, מעבר לאגף השמאלי של פלוגה ב'. עד למועד־הצליחה תשתק באש־המקלעים את המטרות מס' 25 ו־26. הפלוגה תסתייע בסוללת תותחי־שדה. הצליחה תבוצע בסי־רות הגל הראשון שתחזרנה.

● מחלקת תותחים נ"ט גדודית — תשמיד את מטרה מס' 25 בשעת ההכנה הארטילרית. עם תחילת הצליחה תעבור תחת פיקוד פלוגה א'.

● סוללת תותחים נ"ט — תשמיד את מטרה מס' 26 בשעת ההכנה הארטילרית. עם תחילת הצליחה תשתק את מטרות מס' 25, מס' 26 ומס' 27. עם סיום הצליחה תמנע מן האויב לנהל אש אגפית מאיזור לוגוביצה ותעביר מחלקה אחת תחת פיקוד פלוגה ב'. עמדות־האש — באיזור בית־הקברות.

● מחלקת תותחי־שדה 76 מ"מ — תשמיד את המטרות מס' 23 ומס' 24 בשעת ההכנה הארטילרית. עמדות־האש — 300 מטר דרום־מערבית לישוב אויאנובו.

● סוללת מרגמות 82 מ"מ — תשתק את האויב בחפירות (מטרות מס' 24 ומס' 26); עם תחילת הצליחה תסנוור את האויב באיזור מטרות מס' 24 ומס' 25. עמדות־האש — בחורשה.

● סוללת־מרגמות 120 מ"מ — תשתק את מטרות מס' 25 ומס' 27; עם תחילת הצליחה תסנוור את האויב בקצה הדרום־מזרחי של לוגוביצה.

● גדוד תותחי־השדה המסייע יפעל לפי משימות־האש הבאות: עד לצליחת־הנהר ישמיד את המטרות מס' 28, מס' 29 ומס' 43; עם תחילת הצליחה יסנוור את נקודת־התצפית של האויב הנמצאת מערבה לצבטנצה; ימנע הת־קפות־נגד מהאיזורים לוגוביצה וצבטנצה. כוננות מערכת־האש — שעה 0500, 7 ביולי.

*

את העברת אמצעי־הסיוע והציוד הכבד (תותחי־שדה, מכור גיות־תחמושת וכד') לגדה המערבית של נהר הדרוסה תכננתי לבצע לאחר צליחת פלוגות־הרובאים והתבססותן בראש־הגשר.

תכנית־האש הארטילרית, ובמיוחד ההכנה הארטילרית, תוכ־ננו על־ידי מפקדת־החטיבה.

קול־לויט' וסילי מקרנקו, המזריח לארטילריה, היה מסביר: תכנון אש ארטילרית נעשה בדרגים גבוהים, באופן מרכזי. ל"התקפה ארטילרית" בצליחת מכשולי־מים יש "ניואנסים"

לצליחה. הפלוגות בכנסו לשטחיהן ערכותן; אמצעי-הצליחה רוכזו במקומות שנקבעו לכך; נערכו גם עבודות-הסוואה. פלוגה ג', שעמדה לצלוח בגל השלישי, התחפרה בגדה המזרחית וחיפתה באש על פלוגות א' ו-ב' בירידתן אל קורהמים ובשעת-הצליחה.

בזאת תמו הפעולות העיקריות הקשורות בשלב ההכנה לצליחה.

שלב ההכנה הארטילרית

בשעה 0430 ב-7 ביולי החלה ההכנה הארטילרית. שמשכה תוכנן ל-25 דקות. במשך 7 הדקות הראשונות הנחיתו התותחים והמרגמות מכת"אש על הקו הקדמי של האויב בגיזרה צבטנצה — קלימובצ'ינה, ולאחר-כך העתיקו את אשם לעומק מערך-ההגנה. באותו זמן פתחו התותחים, שנועדו לירי בכינון ישיר, בהשמדת מטרות בקו הקדמי של הגנת-האויב.

עם תחילת ההכנה הארטילרית ובחסותה ירדה פלוגה א' אל הסירות ולאחר שהותחמים פתחו באש בכינון-ישיר — החלה הפלוגה לנוע בנחל „ללא שם“ אל הנגר דרוסה.

בשעת-ההתקרבות של כוח-הסער אל הגדה, מיסכו התותחים והמרגמות את תנועתו על-ידי יריית פגזי-עשן על האויב. כדי להטעות את האויב ולהסיח את תשומת-לבו מכיוון המאמץ העיקרי של הצליחה מיסכה הארטילריה בריבזמן גם את אזורי לוגוביצה, גורובצה וקלימובצ'ינה.

בשעת-המיסוך המשיכו התותחים, שהותאמו ליריה בתנאי האות מוגבלים, באש בכינון-ישיר.

כוח-הסער (פלוגה א') צלח את הנגר בשעה 0505. בפעולות נמרצות הצליח להיאחו בגדתו המערבית; חיילי-הכוח, בהתקרבתם לטווח מתאים, פתחו באש מקלעים ורובים מן הסירות אל עמדות-האש של האויב. בשעה 0525 טיהרה הפלוגה קטע של כ-250 מטר מן הגדה. התותחים, שהותקנו ליריה

צליחת נהר ברפסודות

אחדים; ראשית — יש לרכז את רוב הארטילריה בגזרת הצליחה ואחוז ניכר ממנה יש להפעיל בכינון ישיר, סמוך לגדה, כדי שתוכל לסייע בהתמדה לכוחות הצולחים את מכשול-המים. לירי בכינון ישיר תכליתי להפעיל גם טנקים.

שנית — ההכנה הארטילרית מתחלקת לכאורה לשני תת-שלבים: האחד — בו יש לשתק את מקורות-האש של האויב בשעת צליחת-הנהר; השני — בו צריכים לפתוח בהכנה ארטילרית בשעה שהכוחות שרוכזו בראש-גשר מתכוננים לשלב השני של ההתקפה.

שלישית — את עמדות-הארטילריה יש להקים קרוב ביותר לגדה, כדי שתוכל לסייע לכוחות ככל האפשר יותר לעומק. רביעית — זילוג הארטילריה לגדה הנגדית דורש הן אמצעי-צליחה כבדים והן זמן רב.

תכנית-האש של הגדוד וידאה שכל קר"אש של האויב ישותק באש עקיפה של תותחים ומרגמות, באש אנפית של תותחים לירי בכינון-ישיר ובאש-מקלעים; בצורה זו וידאתי, כי כל עמדות-אש של האויב תרותק בעת ובעונה אחת על-ידי סוגי-נשק שונים.

בהיות גדת-הנהר גבוהה כדי 2-4 מטרים מפני-המים הורית לכוונת לירות מעל ראשי-הצולחים, אף כי הכלים הוכנו לירי בתנאי-ראות מוגבלים (סינוור, מסך-עשן).

הייתי מודאג מחוסר נשק נ"מ בגדוד; מן המקלעים הבינוניים שלי לא יכולתי להקצות אף אחד לאש נ"מ (הם גם לא היו יעילים ביותר למטרה זו); אך מפקד-החטיבה הבטיחני כי דרגים גבוהים יותר אחראים להגנת ה"נ"מ. דבר זה הקל במידה ניכרת על מילוי משימתי. ידעתי היטב מה רגישים נקודות-צליחה ושטחי כינוס והיערכות בגדות-נהרות להתקפות מן האויר.

בשעה 2000 בערך, ניגש אלי מפקד נקודת-הצליחה — מפקד מחלקת-ההנדסה — ואמר לי: „חבר מפקד, שכחתי פרט חשוב — לא ארגנתי צוותי-הצלחה וצוות נגד מוקשים צפים. דרושים לי למטרה זו 3 סירות-דיג ו-9 חיילים. אני יכול להקצות רק 3 אנשי-הנדסה. אבקשך לתת לי שישה חיילים“.

נענתי למבוקשו כי נזכרתי, שבאחד משעורי-ההנדסה אמר לנו המדריך, שתמיד יש לארגן צוותי-הצלחה למקרה בו תיפגעה סירות אחדות בשעת-הצליחה. הוא הדין לגבי צוות נגד מוקשים צפים; תפקידו של צוות זה לשלות באמצעות מוטות מוקשים הצפים בזרם, בטווח ביטחון (כ-100-150 מ') מנקודת-הצליחה.

בשעות-הלילה הכינו מפקדי-הפלוגות ביוזמתם עוד כ-15 דוברות מעצים שנמצאו בסביבה; קיבול כל אחת מהן היה מכיתת-רובאים ועד תותח על צוות.

בעתודה השארתי: 4 סירות-חי"ר, DSL, 2 סירות-גומי A-3 ו-2 מן הדוברות שהכינו מפקדי-הפלוגות.

בהתאם לתכנית התכוננה פלוגה א', שהיוותה את כוח-הסער, לצלוח עם שלוש מחלקות רובאים ומחלקת-מקלעים על גבי סירות DSL ו-A-3 ועם מחלקת התותחים נ"ט — על-גבי רפסודות. בחלקן הקדמי של הסירות הוצבו מקלעים בינוניים וקלים בכוננות לפתיחה מיידית באש.

בשעה 0400, בבוקר 7 ביולי, נסתיימו כמעט כל ההכנות

להדוף אותנו מראש־הגשר באש ארטילרית, בהפצצות מן האויר ובהתקפות־נגד.

בשעה 0720 תקפו, לאחר הנחת־הארטילרית, כ־150 רגלים ו־3 טנקים של האויב את פלוגה ג' מכיוון יאנוצקוב ומחלקה המערבי של גורובצה; אך הם נהדפו באש חזקה של האר־טילריה ובאש אוטומאטית של חיילי פלוגה ג'. האויב נאלץ לסגת אל שטח היערכותו.

בערך כעבור 15 דקות קיבלתי דיווח מהסיירים שנשלחו קדימה, כי האויב ריכז צפונית לצבטנצה כ־200 חייל ופלוגת־טנקים.

פקדתי להתחפר בשטח שבידנו, לקדם את התותחים הנ"ט אל גבעה ללא־שם צפונית ללוגוביצה — בקצהו הצפוני של ישוב זה. ביקשתי ממפקדת־החטיבה להנחית מכת־אש על ריכוזי־האויב וכן לשתק את עמדות תותחי־האויב שבאיזור סרדיניקה. בשעה 0735 עבר האויב להתקפת־נגד, למרות מכת־אש חזקה שספג; פלוגות א' ו־ב, שהותקפו על־ידי האויב, פתחו באש חזקה וגרמו לו אבידות כבדות (נפגעו 3 טנקים וכ־40 חיילים). למרות התקפות־נגד חוזרות ונשנות של האויב, הפגזות והפצצות כבדות, הצלחנו להחזיק מעמד בראש־הגשר ואפשרנו צליחתם של שני גדודים מחטיבה 19, שהור־עברו על גבי פונטוני־טנקים שסופחו לדיביזיה. עד לשעות־הערב הרחיבה החטיבה את ראש־הגשר לעומק של 5—7 ק"מ ועל־ידי כך הרחיקה את עמדות־הארטילריה של האויב. יחידות חיל־ההנדסה ניגשו בשעות־הצהריים להתקנת גשר כבד.

טוחותינו התבססו היטב בגדה המערבית ועם רדת החשיכה עברו להתקפה כללית מערבה.

בכינון־ישיר, המשיכו באש התותחים והמרגמות, שניהלן אש־עקיפה, העתיקו את ההפגזה לעבר צבטנצה, גורובצה, קלימובצינה, יאנוצקוב.

בשעה 0520 החלה פלוגה ב' על מחלקותיה, להתקדם לנחל דרך דבוריצה ובית־הקברות. צליחת פלוגה ב' החלה ב־0525 וכבר בשעה 0535 הצליחה לעלות מתוך סירותיה לגדה המערבית. שתי סירות DSL וסירת־גומי A-3 ניזוקו מאש־האויב. צוות־ההצלה קשה מהמים 8 חיילים שנפגעו.

הונחתה אש־ארטילרית חזקה על מטרות מס' 23, מס' 25, מס' 27 ומס' 28.

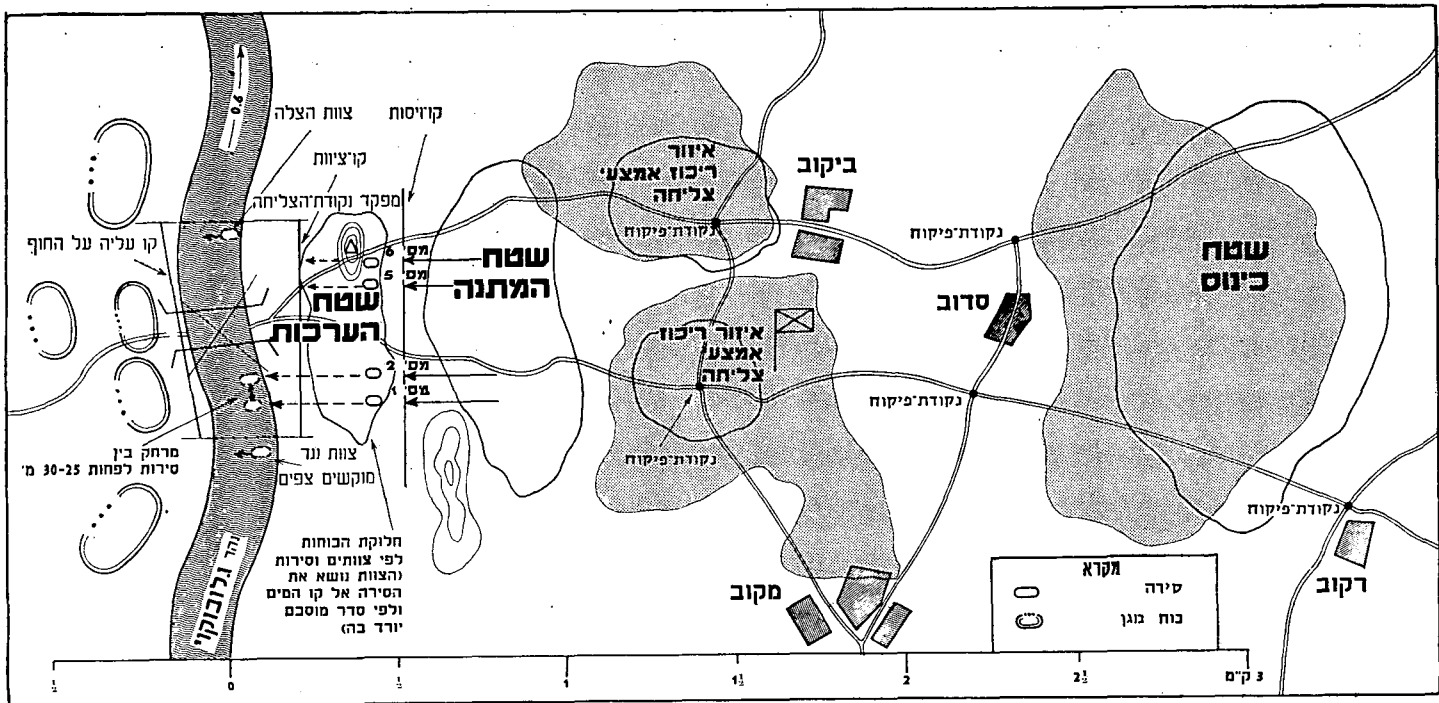
אני עם מפקדת־הגדוד צלחנו את הנהר יחד עם פלוגה ב'; סגני נשאר בגדה המזרחית ופקד על צליחת שאר הכוחות. פלוגות א' ו־ב התארגנו להתקפה בגדה המערבית ובנצלן את מכת־האש הארטילרית הסתערו בעת ובעונה אחת. בשעה 0545 כבשו את מוצב־ההגנה לוגוביצה, אך משנתקלו בהתנגדות נמרצת של האויב בצבטנצה וגורובצה התבססו בפרטי־הנוף שתפסו.

בשעה 0550 צלחו — באמצעי־צליחה שתוחזרו לגדה המזרחית — פלוגה ג', מחלקת תותחים 76 מ"מ, תותחים נ"ט, מפקדי סוללות מרגמות כבדות וקציני־תצפית קדמיים.

פקדתי על פלוגה ג' לתקוף את האויב בגורובצה, מאחורי אגפה השמאלי של פלוגה ב'; היא מילאה את המשימה בהצלחה ובשעה 0605 כבשה את קצהו המזרחי של הישוב והתבססה בו.

האויב התעקש לעצור את פלוגותי בקו צבטנצה — הקצה המערבי של גורובצה—קלימובצינה—ניב־דבור. הוא ניסה

ארגון נקודת צליחה

סיכום ומסקנות

כדי לשתק את עמדות-האויב החולשות על מעברי-המים; במילוי משימה זו נודעת חשיבות מירבית לאש בכינון-ישיר. יש לרכז למטרה זו כמות רבה של תותחים וטנקים סמוך לגדה.

ג. ריכוזם של אמצעי-הצליחה בשטחי-ההיערכות מחייב הסוואתם הקפדנית עד לצליחה.

ד. ראוי לציין את חשיבותם של אמצעי-צליחה מאולתרים וסירות לסוגיהן המצויות בסביבה.

ה. בצליחת מכשול-מים משתלבות הדדית שתי משימות: משימה טקטית ומשימה טכנית. האחרונה כוללת הכנת אמצעי-צליחה מסובכים ובניית-מעב"רים (נקודות-צליחה, גשרים וכד').

ו. הכשרת הכוחות חייבת לכלול נושאים, כגון סדר-הירידה לסירות ולפונטונים וירי מתוך סירות (פונטונים) בשעת-הצליחה.

ז. חשיבות מיוחדת נודעת לאיסוף מוקדם של ידיעות לגבי דרכי-גישה אל מכשול-המים בשתי גדותיו, גילוי מעברים בשדות-מוקשים ומעברות-מים ולימוד מדויק של מכשול-המים לפרטיו (עומק, רוחב, מהירות-זרם, קרקעית וכו').

ח. תכנון, ארגון וסדר קפדניים בשעת-צליחה — הם תנאי-יסוד להצלחה. אין דבר המפריע יותר לקצב-הצליחה מאשר אי-סדר, יציאת-כוחות טרם זמן או באיחור, הצטופפות בנקודת-הצליחה ועיכוב בהקמתן של נקודות-הצליחה. לשם כך יש לארגן בעוד מועד נקודות-פיקוח, רשת-שיטור ומערכת-קשר נפרדת לפיקוד על הצליחה.

● הקרב על החזקת ראש-גשר נושא אופי של קרב קשה ואכזרי. כמות הפגזים שנורו בשלב ההכנה הארטילרית מצביעה על כך בבירור. בכינון-ישיר נורו 720 פגזים, באש-עקיפה כ-2500 פגזים לסוגיהם השונים. בהדיפת התקפות-נגד נצרכה עוד יותר תחמושת. במשך יום 7 ביולי ירה האויב בגזרת צליחת-הגדוד כ-3000 פגזים.

● במקרה שלנו ראוי לציין: בחירה נכונה של איזור-הצליחה; שימוש תכליתי בתותחים ובטנקים לירי בכינון ישיר; ארגון נכון של התבססות בראש-הגשר; ושיתוף-פעולה הדוק בין מפקד-הגדוד לבין קציני-ההנדסה.

● הגדוד הספיק במשך שעות מעטות של ליל 6/7 ביולי לתכנן צליחת מכשול-מים רציני, ובטרם הצליח האויב להתארגן היטב בגדה הנגדית — לצלוח את הנהר דרוסה ולהיאחז בראש-הגשר.

● עם תפיסת ראש-הגשר, שרוחבו יותר מ-1.5 קילומטר מטרים ועומקו 700—800 מטר, תוך הדיפת התקפות-נגד נועזות של האויב, הצליח הגדוד להחזיק בראש-הגשר ולהבטיח את צליחת הכוחות העיקריים, אשר עברו מיד להתקפה מערבה.

● ההצלחה הושגה הודות לתכנון נכון של הצליחה ושל הקרב בגדה המערבית. זאת, הודות לפעולתם הנמרצת של פלוגות-החי"ר ותכנון יעיל של הגנת נ"ט.

● פעולות הטעיה, סינוור ומיסוך אפשרו הסחת תשומת-לבו של האויב מן המאמץ העיקרי, או לפחות בלבוהו לזמן מה.

● מתיאור-הקרב ניתן ללמוד:

א. הצלחתה של צליחה מותנית בקיום תנופה-התקפית מתמדת, דהיינו: מניעת האויב מ-התבססות בגדה הנגדית, דבר המחייב צליחת מכשול-המים תוך-תנועה וכיבוש גשרים בטרם יצליח האויב להרסם.

ב. הצליחה מחייבת ריכוז ארטילרי מקסימלי

